

7.11.2016

Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiovarainministeriö

Viite: STM068:00/2015

Lausuntopyyntö; Luonnos hallituksen esitykseksi maakuntauudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat kirjellään 31.8.2016 pyytäneet Liikennevirastolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntauudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Liikennevirasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Liikenneviraston näkemyksen mukaan kansalaisten ja elinkeinoelämän kannalta on tärkeää huolehtia liikenneverkon toimivuudesta kokonaisuutena. Liikenneyhteyksien hyvä toimivuus edellyttää teknisiltä standardeiltaan ja eri tilanteiden liikenteelliseltä palvelutasolta yhtenäistä väyläverkkoa. Tienpidon operatiiviset tehtävät eli kunnossapito, ylläpito ja investointihankkeiden toteuttaminen sekä näiden yksityiskohtainen suunnittelu eivät ole helposti sovitettavissa maakunnalliseen itsehallintoon. Tienpidon tehtävissä työskentelevä henkilöstö tulee organisoida koko maan kannalta tehokkaimmalla mahdollisimmalla tavalla. Maakuntalain tämänhetkinen sanamuoto johtaisi pahimmillaan siihen, että hallinnon henkilömäärää lisättäisiin. Liikennevirasto katsoo siis, että myös alueellinen tienpito tulisi järjestää valtakunnallisesti, ei maakunnissa.

Liikennevirasto ehdottaakin, että esityksen 2 luvun 6 § 1 mom 14) kohdasta poistettaisiin alueellinen tienpito maakuntien tehtävänä.

Valtio olisi jatkossakin luonteva omistaja maantieverkolle eikä verkkoa tulisi jakaa. Tehokas tienpito edellyttää myös, että omistajuudesta, rahoituksesta ja vastuusta tienpidosta muodostuisi yksi kokonaisuus. Näin ollen myös tieverkon omistus tulisi pitää valtiolla.

7.11.2016

Liikenneviraston näkemyksen mukaan tienpidon rahoituksen tulee perustua, kuten nykyisinkin, erillisrahoitukseen. Tämän vuoksi Liikennevirasto ehdottaa, että perusväylänpidon rahoitus kohdennettaisiin nykyiseen tapaan asiakastarpeiden ja väyläomaisuuden kunnon perusteella. Maakuntien olisi maakuntamallissa kuitenkin luontevaa voida nykyistä enemmän vaikuttaa väyläverkon investointiluontoiseen kehittämiseen, kuten ehdotetaan, alueellisella liikennejärjestelmätyöllä ja siihen liittyen päättää alueellisista pieninvestoinneista. Suurista investointihankkeista olisi Liikenneviraston näkemyksen mukaan syytä päättää eduskunnassa nykyiseen tapaan.

ELY-keskusten liikennejärjestelmätyössä mukana oleva henkilöstö on ollut tärkeä tuki Liikenneviraston valtakunnallisen liikennejärjestelmätyön näkökulmasta. Liikennevirasto toteaa, että jatkovalmistelussa on hyvä täsmentää Liikenneviraston ja maakuntien välistä työnjakoa liikennejärjestelmätyössä, jottei aiheudu päällekkäistä työtä ja siten tehottomuutta maakunnissa ja valtion viranomaisissa.

Suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen rahoitus tulee Liikenneviraston mielestä toteuttaa nykyisen mallin mukaan eli siten, että Liikennevirasto myöntää kyseisen valtionavustuksen. Suomea sitovat ilmastotavoitteet edellyttävät käytännössä joukkoliikenteen enenevää käyttöä, mikä voidaan osaltaan varmistaa valtionavustuksella, vaikka valtionavustus onkin vain pieni osa kaupunkiseutujen joukkoliikenteen rahoituksesta. Muiden joukkoliikennetehtävien siirtyminen maakunnille on luonteva ratkaisu.

Liikennevirasto puoltaa sitä, että julkisen henkilöliikenteen ja liikumisen ohjauksen valtionavustustehtävät samoin kuin saariston yhteysalusliikenteen ja yksityistieavustusten tehtävät siirtyvät maakunnille siltä osin kuin luonnoksen 2 luvun 6 § 1 momentin 15 kohdassa ja 2 momentin 1 ja 2 kohdissa on ehdotettu.

On kuitenkin hyvä kiinnittää huomiota siihen, että on syntymässä erittäin suuri määrä uusia joukkoliikenteen toimivaltaisia viranomaisia. Tämä vaikuttaa myös liikennekaaren jatkovalmisteluun. Yksityiskohtana julkisen liikenteen osalta Liikennevirasto toteaa, että lakiesityksessä olisi hyvä epäselvyyksien välttämiseksi käyttää samoja termejä kuin liikennekaareissa. Maakuntalakiluonnoksessa käytetty määritelmä ”julkisen henkilöliikenteen suunnittelu” poikkeaa terminologialtaan liikennekaaresta.

Liikennevirasto toteaa, että esitys on ongelmallinen siltä osin kuin se koskee varautumista poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

7.11.2016

Nykytilanteessa ELY-keskusten L-vastuualueella on valmiuslain (1552/2011) perusteella poikkeusoloissa toimeenpantavia lisätoimivaltuuksia, eivätkä nämä tehtävät sisälly ELY-keskusten normaaleihin tehtäviin. ELY-keskukset mainitaan säännöksissä erikseen. Maakuntalakiesityksen 137 §:n perustelujen mukaan valmiuslain 12 §:ssä asetettu yleinen varautumisvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi maakuntia. Liikennevirasto katsoo, että lain jatkovalmistelussa tulee ratkaista, kuka jatkossa hoitaa valmiuslakiin perustuvia tehtäviä, joita ELY-keskuksen L-vastuualue on aikaisemmin hoitanut.

Liikennevirasto pitää tärkeänä, että jatkossakin vastuu tieinfraan liittyvien tietojen tietopalvelusta, laadusta, ylläpidosta sekä tietojen toimittamisesta valtakunnalliseen rekisteriin on joka tapauksessa sillä taholla, jolla on vastuu tieinfraasta.

Lopuksi Liikennevirasto viittaa liikenneverkko-yhtiön (Live Oy) selvitystyöhön liikenneverkon kehittämisen ja ylläpidon tehostamiseksi. Koska päätökset Live Oy:n osalta tehdään vasta vuonna 2017, olisi kokonaisuuden kannalta hyvä ratkaista maakunnille siirtyvät liikennetehtävät vasta tuossa yhteydessä.

Johtaja

Laura Kuistio

Lakimies

Outi Penttilä

TIEDOKSI

kirjaamo@liikennevirasto.fi
Liikenneviraston johtoryhmä

